

Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan ile 4 Arkadaşının, İçel Milletvekili Süleyman Şimşek'in 657 Sayılı Kanununun 1897 Sayılı Kanun ile Değişik 36 ncı Maddesinin Ortak Hükümler Kısımının (A) Bendinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifleri ve Plan Komisyonu Raporu. (2/120, 2/606)

Millet Meclisi Başkanlığına

657 sayılı Kanununun 1897 sayılı Kanun ile değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendinin yeniden düzenlenmesine ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla,

15 . 6 . 1978

Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

İzmir
Süleyman Genç

Kars
Doğan Araslı

Aydın
Muharrem Sökeli

Balıkesir
Necati Cebe

G E R E K Ç E

1897 sayılı Kanun ile Devlet memurlarının başlama dereceleri yükseltilerek geçim sıkıntıları bir miktar giderilmiş ise de, 15, 14 ncü dereceden aylık alanların aylıklarının asgari ücretin altında kalması Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir. Her ne kadar 657 sayılı Kanununun 146 ncı maddesi gereği asgari ücret (110 TL. yevmiye \times 30 gün = 3 300 TL.) ile 15 nci derece tutarı 2 240 TL. arasındaki fark, vergiler kesildikten sonra sadece tazminat olarak ödenmekte ise de; işçinin sosyal güvenliği ile ilgili sigorta primi asgari ücret üzerinden kesilmek suretiyle hakkı müktesebi korunurken aynı öğrenimi yapmış 15 nci derecedeki bir Devlet memurunun sosyal güvenliği ile ilgili emekli keseneği ise 3 300 TL. asgari ücretin 1 060 TL. sı altında bulunan 2 240 TL. sından kesilmektedir. Bu fark asgari ücretin her yükseltilmesinde daha da fazla olacaktır. Bu eşitsizliğin kaldırılması nedeniyle 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendinde yer alan ve sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükseltilebilecekleri derece ve kademeleri gösterir tablodaki 15 nci ve 14 ncü dereceler kaldırılarak ilkokulu bitirenlerin 13 ncü dereceden ve diğer sınıflarında öğrenim durumlarına göre buna eşit olarak bir üst dereceden işe başlamaları zorunlu hale gelmiştir.

İçel Milletvekili Süleyman Şimşek'in, 657 Sayılı Yasanın 1897 Sayılı Yasa ile Değişik 36 ncı Maddesinin Ortak Hükümler Kısımının (A) Bendinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi

Millet Meclisi Başkanlığına

657 sayılı Yasanın 1897 sayılı Yasa ile değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendinin yeniden düzenlenmesine dair kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

21 . 10 . 1977

İçel Milletvekili
Süleyman Şimşek

G E R E K Ç E

1897 sayılı Yasa ile Devlet memurlarının başlama dereceleri yükseltilerek geçim sıkıntıları giderilmeye ve refaha kavuşturulmaya çalışılmış ise de, 15 ve 14 ncü dereceden aylık alan kamu görevlilerinin aylıklarının asgari ücret seviyesinin altında kalması eşitlik ilkesi ile bağdaşmamaktadır,

Her ne kadar 657 sayılı Yasanın kararnameler ile değişik 146 ncı maddesinin son fıkrası «Bu kanun gereğince ödenecek asgari aylık tutarı bulunulan yerde İş Kanunu gereğince işçiler için tespit olunan asgari ücret aylık tutarından az olması halinde aradaki fark memurun özlük hakları ile ilgilendirilmeksizin tazminat olarak ödenir.» hükmüne amir ise de, gün geçtikçe ağırlaşan ekonomik koşullar karşısında 657 sayılı Yasanın 146 ncı maddesinin anılan fıkrası da bilhassa alt ve orta kademedeki yüzbinlerce Devlet memurumuzun geçim sıkıntısını karşılayamayacak hale gelmiştir.

Hele şu son zamlardan sonra, ev kiralarının ateş pahasına yükselmesinden sonra, her gün yükselen bu pahalılık karşısında, derecesi düşük olan memurların yaşamaları büsbütün olanaksız hale gelmiştir.

Bu nedenle, 657 sayılı Yasanın 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendinde yer alan ve sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselebilecekleri derece ve kademeleri gösterir tablodaki 15 ncı ve 14 ncü derecenin kaldırılarak ilkokulu bitirenlerin 13 ncü dereceden ve diğer sınıfların da öğrenim durumlarına göre buna muadil olarak bir üst dereceden işe başlamaları zorunlu bir hale gelmiştir.

İÇEL MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ŞİMŞEK'İN TEKLİFİ

657 Sayılı Yasanın 1897 Sayılı Yasa ile Değişik 36 ncı Maddesinin Ortak Hükümler Kısmının (A) Bendinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — 657 sayılı Yasanın 1897 sayılı Yasa ile değişik 36 ncı maddesinin Ortak Hükümler kısmının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ortak Hükümler

A) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselebilecek derece ve kademeleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Öğrenim durumu	Giriş		Yükselebilecek	
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	13	1	6	Son
Ortaokulu bitirenler	12	2		
Ortaokul dengi mesleki ve Teknik öğrenimi bitirenler	12	3		
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	12	2		
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	12	3		
Liseyi bitirenler	11	2		
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	3		
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1		
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya ortaokul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	9	1		
Lise veya dengi okullar üstü 3 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	8	1		
2 yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	1		
3 yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	2		
4 yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	3		
5 yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	7	1		
6 yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	7	2		

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

Plan Komisyonu

Esas No. : 2/120, 2/606

Karar No. : 38

23. 6. 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuza sevk edilen «Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan ile 4 arkadaşının ve İçel Milletvekili Süleyman Şimşek'in, 657 sayılı Kanunun 1397 sayılı Kanun ile değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümler kısmının (A) bendinin yeniden düzenlenmesine dair kanun teklifleri» Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi Başkanlığı temsilcilerinin de, hazır bulunduğu oturumda incelendi ve görüşüldü.

Bilindiği üzere, yükselen hayat şartları dikkate alınarak asgari ücretler artırılmakta, 506 sayılı Kanun kapsamına giren işçilerin ücretlerinden de bu miktarlar üzerinden sigorta primi kesilmektedir. Devlet memuru ise, aynı miktar ücret aldığı halde Emekli Sandığına daha aşağı derecelerden kesenek vermekte, sosyal hakkı uzun seneler sonra aldığı aylık derecesine erişebilmekte idi.

30 . 11 . 1970 tarihinde göreve giren ilkokul mezunu 14 ncü dereceden başlamış, bir gün sonra göreve giren ise, 15 nci dereceden aylık almış idi. Getirilen değişiklikle bu farklılıklar da ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan 5434 sayılı Kanunla kadın memurlar için 20 yılda, erkekler için 25 yılda emekli olma hakkı getirildiği halde kıdemlerin çok aşağıdan başlaması nedeniyle emeklilik süresi dolan bir memur kıdeminin düşük olması ve emekli olduğu takdirde alacağı emekli aylığı geçimini sağlayacak bir düzeye gelmediği için emekliliğini istememekte bu nedenle 20, 25 yılda emekli olma hükmünden tatbikatta hemen hemen hiç bir memur yararlanamamaktadır.

Yeni getirilen giriş derecesine ait tablo ile 4 yıllık bir yüksek okul mezunu 24 senede 1/4 dereceye gelebilmektedir.

Evvelce 21 yılda 8 nci derecenin 1 nci kademesine gelen bir ilkokul mezunu bayan memur, aynı sürede 6 ncı derecenin 1 nci kademesine gelecek ve eline geçecek emekli aylığı önemli miktarda artacaktır.

Yapılan görüşme sırasında, Yılmaz Alpaslan ve 4 arkadaşının teklifi esas alınarak rapor düzenlenmiştir.

Madde 1. — Ortak hükümler (A) bendinin «sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselebilecek derece ve kademeleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir» hükmündeki «ve yükselebilecek» ibaresi kaldırılmıştır.

Tablonun 11 nci satırından sonra; 10 ncü derece 1 nci kademeye intibakı yapılacak olanlara; «lise ve dengi okul mezunu olup, özel kanunları gereğince sınava tabi tutularak orta dereceli okul öğretmenliği ehliyetini alanlar ve ilköğretim müfettişliği unvanını kazananlar, mesleki ve teknik öğretim okulları meslek, atelye veya kurs öğretmenliğinde görevlendirilenler ile özel kanunlarına ya da özel kanunların verdiği izine dayanılarak orta dereceli okul öğretmenliğine atanalar» ilave edilmiştir.

Madde 2. — Komisyonca değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 3. — Komisyonca teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Komisyonca teklifin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bu değişikliklerle kabul edilen teklifler Genel Kurulun olurlarının sağlanması için Yüksek Başkanlığa sunulur.

Saygılarımızla.

Başkan
Tekirdağ
Yılmaz Alpaslan

Başkanvekili
Aydın
Muharrem Sökeli

Sözcü
İstanbul
Sevil Korum

Adana
M. Kemal Küçüktepeinar

Adıyaman
Abdurrahman Ünsal
İmzada bulunamadı

Artvin
Mehmet Balta

Balıkesir
Necati Cebe

Çorum
Aslan Topçubaşı

İstanbul
Görüştürm Eklidir
Ali Nejat Ölçen

Kars
Doğan Araslı

Samsun
İ. Etem Kılıçoğlu

Bolu
Müfüt Bayraktar
İmzada bulunamadı

Diyarbakır
M. Yaşar Göçmen
İmzada bulunamadı

İstanbul
Metin Tüzün

Manisa
Sümer Oral

Siiirt
M. Nebil Oktay
İmzada bulunamadı

Zonguldak
Avni Gürsoy

Bolu
Halûk Karabörklü

Eskişehir
İsmet Angı

İzmir
Süleyman Genç

Ordu
Bilal Taranoglu

Sivas
Azimet Köyliüoğlu

GÖRÜŞ YAZISI

Artan fiyatlar karşısında 14 ncü derecede bulunan kamu görevlilerinin ekonomik olarak korunmasının zorunlu hale geldiği yadsınamaz. Bu nedenle sorun 14 ncü derecenin ortadan kaldırılmasıyla değil, gösterge tablosunun yeniden düzenlenmesiyle çözümlenmelidir. Örneğin 13 ncü derecenin maaş göstergesi düzeyine çıkarılarak konu daha sağlıklı biçimde çözüme ulaşabilir. Aksi durumda şu sakıncaların ortaya çıkması olasılığı vardır :

1. Dereceleme sayısında azalma söz konusu olduğu zaman, kadro cetvellerinde buna paralel genişleme yolu tercih edilmezse yatay kademe ilerlemesi, düşey ilerlemenin yerine geçer. Bu durum düşey ilerlemesi gereken kamu görevlisinin yatay ilerleme ile mağdur edilmesine neden olabilir.

2. Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten kısa süre önce emekli olan kamu personeli, bu tarihten sonra emekli olanlara nazaran kıdem tazminatı yönünden nispi olarak mağdur edilmiş olur.

3. Bu yasa ile 657 sayılı yasadaki güçlkle korunan statü - maaş dengesi yeniden bozulacak ve bu durum mahalli idarelerin, öteki kamu kurum ve kuruluşların yönetimine hızla yansiyacak, yansımadiğı takdirde kurum ve kuruluşlar arası dengesizlikler ortaya çıkaracaktır.

4. Kamu yönetiminde yükselme ve ilerleme olanağının geniş olması için 14 ncü derecenin ortadan kaldırılması değil, maaş göstergesinin yeniden düzenlenmesi ile tam tersine 15 ve 16 ncü derecelerin ihdası daha yararlı olacaktır. Artan fiyatlar ve hayat pahalılığı karşısında, düşük aylık alan kamu personelinin korunması için «derece eşelinde azalma» yolu sakıncalıdır. Herhangi bir derecede örneğin 1 nci derecenin 3 ncü kademesinde birikim olması önlenemez. 2 nci derecenin 3 ncü kademesindeki personelin yasa ile birlikte 1 nci derecenin 3 ncü kademesiyle parasal olarak eşit duruma gelmesi, kamu da yönetsel düzeysizliklere neden olabilir.

5. Artan fiyat ve hayat pahalılığı karşısında, 14 ncü derecenin ortadan kaldırılması, ileriki yıllarda 13 ya da 12 nci derecelerin de aynı nedenle ortadan kaldırılmasının sakat mantığını oluşturabilir.

6. Belki bir derecenin örneğin 5 nci derecenin üstündeki bütün kademeler tavanı delmek gibi bir avantajla karşılaşabilir ve bu derecenin altındaki ya da sınırında bir kamu personeli aynı düzeyde bile olsa tavanı delememiş olur.

7. Söz konusu yasa teklifinin Plan Komisyonunda yeterince gözden geçirilmemesinden doğan sakıncaların, Meclis Genel Kurulunda giderilmesi umuduyula bu görüş yazısı eklenmiştir.

Ali Nejat Ölçen
İstanbul Milletvekili

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ YILMAZ ALPAS-
LAN VE 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

657 Sayılı Kanunun 1897 Sayılı Kanun ile Değişik
36 ncı Maddesinin Ortak Hükümler Kısımının (A)
Bendinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun
Teklifi

MADDE 1. — 657 sayılı Kanunun 1897 sayılı
Kanun ile değişik 36 ncı maddesinin Ortak Hüküm-
ler kısmının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştiril-
miştir.

Ortak Hükümler

A) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve
yükselebilecek derece ve kademeleri aşağıdaki şekilde
gösterilmiştir.

Öğrenim durumu	Giriş	
	D.	K.
İlkokulu bitirenler	13	1
Ortaokulu bitirenler	12	2
Ortaokul dengi mesleki ve teknik öğre- nimi bitirenler	12	3
Ortaokul üstü bir yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	11	1
Ortaokul üstü iki yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	11	2
Liseyi bitirenler	11	2
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	3
Lise veya dengi okullar üstü bir yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1
Lise veya dengi okullar üstü iki yıl veya ortaokul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	2
Lise veya dengi okullar üstü üç yıl mes- leki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	3
İki yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	9	2
Üç yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	9	3
Dört yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	1
Beş yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	2
Altı yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	3

PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

657 Sayılı Kanunun 1897 Sayılı Kanun ile Değişik
36 ncı Maddesinin Ortak Hükümler Kısımının (A)
Bendinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun
Teklifi

MADDE 1. — 657 sayılı Kanunun 1897 sayılı
Kanun ile değişik 36 ncı maddesinin ortak hükümler
kısmının (A) bendindeki tablo aşağıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir.

Ortak Hükümler

A) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş de-
rece ve kademeleri aşağıdaki şekilde gösterilmiştir.

Öğrenim durumu	Giriş	
	D.	K.
İlkokulu bitirenler	13	1
Ortaokulu bitirenler	12	2
Ortaokul dengi mesleki ve teknik öğre- nimi bitirenler	12	3
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	11	1
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki ve teknik öğrenimi bitirenler	11	2
Liseyi bitirenler	11	2
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	3
Lise ve dengi okul mezunu olup, özel kanunları gereğince sınava tabi tutularak orta dereceli okul öğretmenliği ehliyetini alanlar ve ilköğretim müfettişliği unva- nını kazananlar, mesleki ve teknik öğre- tim okulları meslek, atölye veya kurs öğ- retmenliğinde görevlendirilenler ile özel kanunlarına ya da özel kanunların verdiği izine dayanılarak orta dereceli okul öğretmenliğine atananlar	10	1
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya ortaokul üstü 5 yıllık mesleki veya tek- nik öğrenimi bitirenler	10	2
Lise ve dengi okullar üstü 3 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	3
İki yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	9	2
Üç yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	9	3
Dört yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	1
Beş yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	2
Altı yıl süreli yükseköğrenimi bitirenler	8	3

(Tekirdağ Milletvekili Yılmaz Alpaslan ve 4 Arkadaşının Teklifi)

MADDE 2. — Bu Kanunla (657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanunun 90 ncı maddesiyle getirilen ek geçici maddelere göre) yeniden yapılacak intibak düzenlenmesinde, kadro aranmaksızın bir defaya mahsus olmak üzere yükselebilecekleri derece ve kademelere intibak ettirilirlir

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — 1 . 3 . 1970 tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında görevde bulunanlarla, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte muvazzaf askerliğini yapmakta olanların 657 sayılı Kanunun değişik 36 ncı maddesiyle tespit edilen derece ve kademeler üzerine, 657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanunun 90 ncı maddesiyle getirilen ve 1897 sayılı Kanunla değiştirilen ek geçici maddelere göre tespit edilen ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerin intibak hükümlerine göre eklemek suretiyle (Bir defaya mahsus olmak üzere) kadro aranmaksızın gelebilecekleri derece ve kademelere yeniden intibakları yapılır.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.